

Infinitiv

	česky	hebrejsky	aramejsky
konstruktní	přivést	(ל)הכניס	(ל)אעולי (Ned. 56b, Sanh. 20b)

Slovesa dvojnásobně slabá

Do této skupiny patří slovesa, která mají dva ze tří konsonantů kořene slabé. Zpravidla se jedná o kořeny se slabými konsonanty na 1. a 3. místě nebo na 2. a 3. místě. Flexe těchto sloves je podobně jako v hebrejštině kombinací nepravidelností obou skupin, k nimž příslušné sloveso svým charakterem patří.

Jako vzor první varianty uvádíme sloveso אָרַחֵא, které představuje kombinaci skupiny slabých sloves *primae alef* a *tertiaef infirmae*.

Jako vzor druhé varianty uvádíme sloveso הוֹרֵה, které je kombinací skupiny slabých sloves *mediae jod/vav* a *tertiaef infirmae*.

SLOVESO אָרַחֵא/אָרַחֵא

Tento aramejský kořen má stejný význam jako hebrejské sloveso בא/בוא, přicházet.

Patří ke slovesům první (*primae*) alef a současně i ke slovesům třetí *jod/vav* (*tertiaef infirmae*), které v aramejštině b.T. vytvářejí formy zakončené na '... — nebo na אָרַ — (viz paradigma str. 210nn).

Sloveso אָרַחֵא přebírá proto nepravidelnosti obou těchto typů sloves (*primae alef* a *tertiaef infirmae*). Znamená to, že ve flexi v některých tvarech mizí první, v jiných třetí konsonant kořene a v některých tvarech dokonce oba konsonanty současně a udrží se pouze prostřední konsonant kořene.

Toto sloveso se vyskytuje pouze v základní konjugaci *pe'al* (kal) a v rozšířené konjugaci *af'el*, v níž má význam kauzativní. (M. Jastrow uvádí ve svém slovníku ještě konjugaci *itaf'al* pro aramejštinu targumů.)

Konjugace *pe'al*

Perfektum

singulár	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	přišel/a/ jsem	בָּאָהֵי	אָהֵא' אָהֵי
2. os. spol.	atd.	בָּאָהֵת	אָהֵת
3. os. m.		בָּאָה	אָהֵא
3. os. f.		בָּאָה	אָהֵא' אָהֵת/אָהֵת

plurál	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	přišli/y/ jsme	בָּאוּ	אָהֵא' (אָהֵא) אָהֵינָן
2. os. spol.	atd.	בָּאוּ/בָּאוּ	אָהֵינָן
3. os. m.		בָּאוּ	אָהֵאוּ
3. os. f.		בָּאוּ	אָהֵינָן (אָהֵא) (אָהֵא)

Tvar 1. os. spol. pl. אָהֵינָן se vyskytuje pouze v rukopisech, stejně tak jako tvar 3. os. pl. f. אָהֵינָן. Naproti tomu tvar 3. os. pl. f. אָהֵינָן je doložen pouze v tištěných verzích.

Imperfektum

singulár	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	přijdu	אָבֹא	(Šab. 41a aj.) אָהֵי
2. os. spol.	atd.	תָּבֹא/תָּבֹא	תָּהֵי
3. os. m.		יָבֹא	(Ber. 28b) יָהֵי יָהֵי לִי
3. os. f.		תָּבֹא	תָּהֵי

plurál	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	přijdeme	נָבֹא	(Kid. 25a) נָהֵי
2. os. spol.	atd.	תָּבֹאוּ	תָּהֵוּ
3. os. m.		יָבֹאוּ	יָהֵוּ יָהֵוּ יָהֵוּ (Joma 32b, 71b)

Tvar 2. os. pl. spol. תָּהֵוּ se vyskytuje pouze v běžných tištěných edicích, chybí v důležitých rukopisech Talmudu. Tato gramatická forma neodpovídá běžným vzorům a je obtížně vysvětlitelná.

Participium aktivní

	česky	hebrejsky	aramejsky
sg. m.	přicházející	בָּרֵךְ	בָּרֵךְ
sg. f.	atd.	בָּרֵכָה	בָּרֵכָה
pl. m.		בָּרִים	בָּרִים
pl. m.		בָּרוּךְ	בָּרוּךְ (בָּרוּכֵי)

Tvar pl. m. בָּרוּכֵי se podle Franka vyskytuje pouze v tištěných verzích, Melamed ho vokalizuje בָּרוּכֵי a uvádí, že se vyskytuje v mnichovském rukopise Git. 45a a bez udání původu v Ker. 26a.

Participium aktivní s enklitickými zájmeny

	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. sg.	já přicházím	אֲנִי בָרֵךְ	אֲנִי בָרֵךְ
2. os. sg.	atd.	אַתָּה בָרֵךְ	אַתָּה בָרֵךְ
1. os. pl.		אֲנַחְנוּ בָרִים	אֲנַחְנוּ בָרִים

Imperativ

	česky	hebrejsky	aramejsky
sg. m.	přijď!	בֹּא!	בֹּא!
sg. f.	atd.	בֹּאִי!	בֹּאִי!
pl. m.		בֹּאוּ!	(Ber. 25a) בֹּאוּ! (BB 22a) בֹּאוּ!

Infinitiv

	česky	hebrejsky	aramejsky
konstruktní	přijít	לָבוֹא	(Zeb. 58b) לָבוֹא (BB 145b) לָבוֹא

Konjugace af'el

Perfektum

singulár	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	přivedl jsem, přinesl jsem	הִבֵּאתִי	אֵייתִית (אֵיתִית) (אֵתִית)
2. os. spol.	atd.	הִבֵּאתָ/ת	אֵייתָ/ת (אֵיתָ/ת) (אֵתָ/ת) (Git. 52b, Meg. 27b)
3. os. m.		הִבִּיחַ	אֵייתִי
3. os. f.		הִבִּיחָה	(Git. 64b, 65a) אֵייתִיָּהּ (Ned. 91a) אֵייתִיָּהּ (Mak. 5b) אֵייתִיָּהּ (אֵיתִיָּהּ) (אֵתִיָּהּ)

Tvar 1. os. sg. spol. אֵיתִית se vyskytuje pouze v rukopisech, naproti tomu tvar אֵתִית je doložen pouze v běžných edicích, ne v rukopisech. Tvar 3. os. f. sg. אֵיתִיָּהּ je doložen pouze v běžných edicích, ne v rukopisech. Zatímco formy af'elu od sloves *primae alet* jsou doloženy s *vav* (a odpovídají tak formám sloves *primae jod*, viz paradigma str. 182–183, 187–188), např. אֹכֵל (od kořene אכל), je forma af'elu od kořene אָחַז doložena buď s *jod*, např.: אֵיתִי, ale i bez *jod*, např.: אֵיתִי (BB 58a), nebo אֵיתִי (BM 83b).

plurál	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	přinesli jsme, přivedli jsme	הִבֵּאנוּ	אֵייתֵנָּה אֵיתֵנָּה
3. os. m.	atd.	הִבִּיאוּ	אֵייתֵוּ

Imperfektum

singulár	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	přinesu, přivedu	אֶבְיֵא	אֵייתִי
2. os. spol.	atd.	תְּבִיֵא, תְּבִיֵא	תֵּי (תֵּי)
3. os. m.		יְבִיֵא	לֵי (לֵי) תֵּי (לֵי)
3. os. f. (n.)		תְּבִיֵא	תֵּי

plurál	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	přineseme, přivedeme	נביא	(לְיִתִּי) (נִיִּתִּי)
2. os. spol.	atd.	תביאו	(תִּיִּתוּ)
3. os. m.		יביאו	לְיִתִּי (יִתוּ נִיִּתוּ)
3. os. f.		יביאו	(נִיִּתִּין)

Tvar 1. os. pl. spol. לְיִתִּי se vyskytuje pouze v rukopisech, naproti tomu tvar נִיִּתִּי je doložen v běžných edicích; tvar 2. os. pl. spol. תִּיִּתוּ se vyskytuje pouze v běžných edicích, tvar 3. os. f. pl. נִיִּתִּין je doložen pouze v rukopisech.

Participium aktivní

	česky	hebrejsky	aramejsky
sg. m.	přinášející, přivádějící	קבִּיא	מִיִּתִּי
sg. f.	atd.	מבִּיאה	(Ned. 82a, Naz. 16a, Git. 5b, Zeb. 27a, Nida 26a) מְבִיִּיא מִיִּתִּיא
pl. m.		מבִּיאים	(Šab. 66b, Erub. 40a, Pes. 13b, 50a, Suka 43b aj.) מִיִּתוּ מִיִּתִּי מִיִּתִּין (Naz. 11a, Ker. 7b)
pl. f.		מבִּיאות	(Šeb. 14b) (Sota 48b, BM 106a, Ker. 7b) מִיִּתוּ מִיִּתִּין

Participium aktivní s enklitickými zájmeny

	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. sg.	já přináším, přivádím	אני מביא	מִיִּתִּינָא
2. os. sg.	atd.	אתה מביא	מִיִּתִּיתָ
1. os. pl.		אנחנו מביאים	מִיִּתִּינָן

Imperativ

	česky	hebrejsky	aramejsky
sg. m.	přines! přived!	קבֵּא!	אַיִתִּי!
sg. f.	atd.	תבִּיא!	אַיִתִּי!
pl. m.		תבִּיאוּ!	אַיִתוּ!

Infinitiv

	česky	hebrejsky	aramejsky
konstruktní	přinést, přivést	לְקַבֵּא	(Šab. 117a aj) לְקַבֵּיא (Mo'ed kat. 11a) לְקַבֵּיא

SLOVESO הוּר / הוּרָה

Tento aramejský kořen je v základní konjugaci pe'al (kal) ekvivalentem slovesa הוּרָה v hebrejštině.

Kromě pe'alu se toto sloveso vyskytuje ještě v konjugaci pa'el, ale pouze v perfektu ve významu *vznesl námitku, diskutoval*.

(Podle názoru prof. Šlomo Moraga se tento význam mohl vyvinout z biblického aramejského kořene הוּר ve významu *vypřávil, mluvil*; srov. Frank, Gramatika, str. 71.)

Pe'al tohoto slovesa se používá jako pomocné sloveso ve spojeních s participii (viz slovesná syntax str. 252–254). Na rozdíl od hebrejštiny se též v aramejštině b.T. hojně používá participium tohoto slovesa.

Specifikem tohoto slovesa je, že na rozdíl od ostatních sloves tertiae infirmae v aramejštině b.T. mu zůstal zachován náhradní konsonant ה- ve 3. os. sg. stejně jako v hebrejštině.

Konjugace pe'al

Perfektum

singulár	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	byl/a/ jsem	הִיטִי	(Suka 44b) הִנְאִי הִיטִי הִינְאִי
2. os. spol.	atd.	הִיטָתְ/ת	הִיטָתְ (Ber. 11a, Šab. 67a aj.) (הוֹת הוֹת) (Erub. 53b, Kid. 12b)
3. os. m.		הִיָּה	הִוָּה
3. os. f.		הִיָּתָה	הִנְאִי הִיָּתָה הִנְאִי הִיָּתָה

Tvary 2. os. sg. spol. הוֹת, הוֹתָה jsou doloženy pouze v tištěných edicích.

plurál	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	byli/y/ jsme	הִינְנוּ	הִינְנוּ (הוּאָן) הִינְנָא
2. os. spol.	atd.	הִיטְבְּ/ן	הִיטְבוּ(ן)
3. os. m.		הִיוּ	הִוּוּ
3. os. f.		הִיוּ	הִינְנוּ הִיוּ

Imperfektum

singulár	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	буду	אֶהְיֶה	(Naz. 33a, BM4b, 8a) אֶהְיֶי (י) הִי
2. os. m.	atd.	תִּהְיֶה	תִּהְיֶי
2. os. f.		תִּהְיִי	תִּהְיִי (י) הִינְי
3. os. m.		יִהְיֶה	לִיְהִי נִהְיִי יִהְיִי נִהְיִי נִהְיִי
3. os. f.		תִּהְיֶה	תִּהְיֶי

plurál	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. spol.	budeme	נִהְיֶה	לִיְהִי (ליהו)
2. os. m.	atd.	תִּהְיֶה	תִּהְיֶה (תִּהְיֶה)
2. os. f.		תִּהְיֶה (תִּהְיֶה)	תִּהְיֶי
3. os. m.		יִהְיֶה	לִיְהִי/ נִהְיִי/ יִהְיִי יִהְיִי (BB 131a)
3. os. f.		יִהְיֶה (תִּהְיֶה)	לִיְהִי (Chul. 33b) יִהְיִי (תִּהְיֶה)

Tvary 1. os. spol. pl. לִיְהִי, 2. os. m. pl. תִּהְיֶה, 3. os. m. pl. יִהְיֶה a 3. os. f. pl. יִהְיֶי se vyskytují v rukopisech, ne v běžných edicích. Tvar 1. os. spol. pl. לִיְהִי je naopak doložen pouze v tištěných edicích.

Participium aktivní

	česky	hebrejsky	aramejsky
sg. m.	je	הוֹנֶה (= הוּא)	הִנְי
sg. f.	je	הוֹנֶה (= הִיא)	הִנְיָא
pl. m.	jsou	הוֹנִים (= הֵם)	הוּוּ הִנְיִין
pl. f.	jsou	הוֹנֹת (= הֵן)	הִנְיִין

V hebrejštině se sloveso הִיחַ nepoužívá v participiu jako spona, ale je nahrazováno samostatnými zájmeny osobními ve 3. osobách sg. a pl.

Participium aktivní s enklitickými zájmeny

	česky	hebrejsky	aramejsky
1. os. sg.	já jsem/ budu	אֶהְיֶה	הִנְנָא (Ketub. 77b aj.)
2. os. sg.	atd.	תִּהְיֶה	הִיָּתָה (Ber. 56a aj.)
2. os. pl.		תִּהְיֶה	הִיָּתָה (Ber. 48a)

